

за нейното (на песента) въздигане и възвисяване в нов статут („небето в твоя поглед / дивно ще се отразява“)?

Главният ми интерес в тази статия е насочен към трансформацията в регистъра на езика – преходът на референтния в символен код, на „реалистичните“ образи в знакове с непрозрачна смислова артикулация.⁹ Въпросният преход се изживява болезнено. Психологически погледнато, поетът има нужда да прекара през изпитателното място цялостния обем на своята поезия, да инвентаризира, така да се каже, своите досегашни мотиви, като същевременно очертае силуетите, първообразите на новите си мотиви. От друга страна, той има потребност да смекчи, да направи органичен този преход, като остави нещата в объркано, ферментно състояние – една отсрочка-отлежаване, след което може да се отгласне към окончателния резултат.

В този смисъл сюжетната и жанрово-тематична определеност на „Нощ“ се оказва незаменима. Ониричната фабула, нощно-халюцинаторното и болестното е психологическо и художествено основание за натрупване, „инвентаризиране“ на образи чрез причудливите, скокообразните връзки на съновиденията и бълнуването, което не би издържала никаква друга композиция.¹⁰ Нощният свят освен това е податлив за смесването, взаимопроникването, „недоизбистрянето“ на състоянията. Той е пространство, в което идентичностите се размиват. В света на нощните бълнувания Яворов има възможност да създаде психологическа реалност на символите си, тъй да се рече, да ги „изсънува“, преди те да изкристализират в своето инобитие на трансцендентна смис-

⁹ Според Б. Дакова наченки, прототипове, етимологически предчувствия на Яворовите символи могат да се съзрат и по-рано, в поемата „Милица“. (Вж. статията „Забравената (?) „Милица“ и Яворов – този познат непознат“ – Литературен вестник, 14-20 януари 1998.) В момента ме интересува не собствено етимологията, а пространството, в което мотивите с по-плътна текстова фактура изживяват прехода или по-точно началото на прехода към символите.

¹⁰ Д. Камбуров също свързва метаезиковият сюжет на поемата с ониричната фабула на творбата. Вж. статията „Яворовата „Нощ“ в светлината на деня“ – Пулс, 1990, бр. 25.